

Győri Ítéltábla

Gf.II.20.165/2022/8/I.

A Győri Ítéltábla a Dr. Bede Péter József ügyvéd (Cím9) által képviselt Felperes1 (Cím3) felperesnek Dr. Barna Ágota ügyvéd (Cím11) által képviselt Alperes1 (Cím2) alperes ellen vállalkozói díjtartozás megfizetése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2022. szeptember 13. napján kelt 16.G.40.016/2020/92. szám alatti ítélete ellen a felperes által 93. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyalás alapján – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 1.016.000,- (Egymillió-tizenhatezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] A felperes, mint vállalkozó és az alperes, mint megrendelő között - a 2018. május 28. napján kelt ajánlat alapján és 2018. augusztus 2. napján visszaigazolt megrendeléssel - kuplungtárcsák minőség-ellenőrzését végző, kamerás szenzorral ellátott gyártósortvégi gép egyedi megtervezésére és gyártására vonatkozóan jött létre szerződés.

(7/A/3; 7/A/2; 1/F/6; 1/F/4) A vállalkozói díj 127.700 euró volt. A tervezési folyamatnak nem volt elkülönült vállalkozói díja. A gép műszaki paramétereit a szerződés mellékletét képező „specifikáció” – és az annak részét képező fényképes hibalista – tartalmazta. Utóbbiban – a méret megadása nélkül - feltüntetésre kerültek a kiszűrendő hibák. A specifikáció szerint a gép teljesítménye 2,8 mp/db; működési feltétele 24/óra/nap, illetve 504 óra/hó volt. A teljes eszközhatékonyság (OEE) 85% feletti, a hibás alkatrészek észlelésének elmulasztása: 0,0%, a téves elutasítás: kevesebb mint 0,1%. A specifikáció rögzítette, hogy ezt a célértéket el kell érni.

[2] A specifikáció felsorolta 8 pontban – a fényképes hibajegyzékre utalva – hogy minden darab ellenőrizendő a következőkre: hiányzó lapkák; lapkák rossz helyen; ferde lapkák; extra lapkák; extra felületi anyag a lemezen; extra ragasztóanyag a lemezen; horpadások; sérült súrlódó felület. A felperes a megrendelést 2018. december 10-i teljesítési határidővel igazolta vissza. A gép tervét – módosításokat követően – 2018. november 8.

napján került fogadták el. (1/F/5) A tervezési folyamat során derült ki a felek számára, hogy az eredeti teljesítési határidő nem lesz tartható, de új teljesítési határidőként konkrét naptári időpontban nem állapodtak meg. (1/F/5)

[3] A szerződés megkötésének előzményeként az alperes – a későbbi specifikáció részét képező hibalista fotóinak felhasználásával és a fotóknak megfelelő hibás mintatermékekkel – a kamerarendszer gyártójánál (K.) tesztelést végeztetett. A K. előtt nem voltak ismertek a specifikáció paraméterei. Erről a K. egy prezentációt (ún. riportot) készített, és a gép megépítésére a felperest ajánlotta az alperesnek. A K. prezentációját a felperes is megkapta szerződéskötést megelőző egyeztetések során. (44/A/2) A 2018. február 19. napján kelt e-mail váltás során az alperes elvárt beszállítóként jelölte meg a K.-t a kamerára és az érzékelőkre. (36. sz. beadvány melléklete).

[4] A felperes a fényképes hibalistát úgy értelmezte, hogy a fotókon látható méretű hibákat kell a gépnek kiszűrnie, így a fotókról méretezte a hibákat. A gépet kizárólag kamerás szenzorral ellátva tervezte meg, mert megítélése szerint – a hibalistán látható méretű hibák észleléséhez - kiegészítő vagy más szenzorra nem volt szükség, s a gép e hibák (iparági) 100%-os kiszűrésére alkalmas volt. Nem tulajdonított jelentőséget specifikáció szerinti 0,1%-os hibás elutasítási aránynak (fals hiba), azaz azon előírásnak, hogy a hibásnak észlelt termékek között ne legyen ezt meghaladó arányban ténylegesen hibátlan termék. Emiatt nem jelezte az alperesnek, hogy ez az érték kamerás rendszerrel nem érhető el. A kamerás technológiával elérhető téves elutasítási érték – a körülményektől függően – általában 2-5%, az eredetileg átadott hibalistához tartozó hibák esetében 1-2%.

[5] Az alperes 2019. január 15. napján (a tervek elfogadása után, már a gyártás fázisában) a saját megrendelője igényei szerinti újabb fényképes hibajegyzéket adott át a felperesnek, mely már a hibák méretét is számszerűsítette, az eredeti hibalista fotóin látható méreteknél kisebb méretek feltüntetésével. Az új jegyzéken az alperes külön megjelölte azon képeket, melyek megfeleltethetők voltak az eredeti hibalista képeinek. A felperes ennek átvétele után igyekezett megfelelni az új jegyzék szerinti hibaméreteknak, s a gép már eleve azokra programozottan készült el. Az új hibalistára konfigurált gép bizonyos méret felett – így az eredeti hibajegyzék szerinti méretben is – a teljes felületen kiszűrte a hibás termékeket, azaz teljesítette a specifikáció hibás alkatrészek észlelésének elmulasztásával kapcsolatos 0,0%-os követelményét, de az újabb jegyzék szerinti méretben nem volt képes a hibákat 100%-os mértékben kiszűrni.

[6] 2019. szeptember 16. napján a felperes e-mailben jelezte az alperesnek, hogy - a K.-vel együtt - rengeteg munkaórát fordított a gépre, hogy teljesíteni tudja az új jegyzéket. Az elmúlt időszakban mind ő, mind a K. külön ellenszolgáltatás nélkül fejlesztette a gépet az eredeti követelményekhez képest jóval magasabb szintre, de ezt nem kívánják a továbbiakban ellenszolgáltatás nélkül folytatni. A kamerarendszer az eredeti követelményrendszerhez lett kiválasztva, annak a gép már hónapok óta megfelel, az új követelményeket pedig a jelenlegi formájában 95%-ban teljesíti. (14/F/33) Az alperes a gépet a harmadik teszt, majd a 2019. október 10-én elvégzett újabb közös teszt alapján sem találta megfelelőnek.

[7] A 127.700 euró vállalkozói díjból az alperes még 2018. augusztus 14. napján bruttó 40.544,75 eurót, 2018. november 14-én ugyancsak bruttó 40.544,75 eurót fizetett meg

számla ellenében a felperesnek. A vállalkozói díjból fennmaradó nettó 63.850 euróról és a módosítások díjáról a felperes nem állított ki számlát, ennek ellenére 2019. december 3. napján felszólította az alperest a hátralékos vételár megfizetésére. Az alperes 2019. december 5. napján kelt levelében jelezte, hogy a tesztelésről 2019. október 10. napján felvett jegyzőkönyvből az állapítható meg, hogy a gép nem képes valamennyi hiba felismerésére, így a teljesítés nem szerződészerű. A felperes 2019. december 11. napján egyezségi ajánlatot küldött az alperesnek, melyben jelezte, hogy a megrendelő elégedettsége érdekében és az együttműködési szándéka jeléül – holott erre nem lett volna köteles – a megrendelő által egyoldalúan megfogalmazott extra követelményeket is beépítette a gépbe. Álláspontja szerint a 2019. október 10-i közös tesztelés jegyzőkönyve szerinti - az ajánlatban szereplő - feltételeknek és az elfogadott géptervnek a gép megfelel, sőt az utólag kért követelmények jelentős részét is teljesíti. Egyezségi ajánlatában a vételárból 10%-os engedmény biztosítva, a vállalkozói díj további 40% megfizetését kérte, azzal, hogy elfogadása esetén eltekint az extra követelmények miatti költségei megtérítésétől.

[8] Az alperes 2019. december 18. napján kelt levelében – a felperes késedelmére és hibás teljesítésére hivatkozással – elállt a szerződéstől. Kiemelte, hogy hiába tanúsított türelmet a gép feltételeknek megfelelő előállítása tekintetében, a felperestől a szerződészerű teljesítés többé nem remélhető. Rámutatott, hogy a teljesítési határidő 2018. december 10. napja volt, de ekkor a gép még tesztelhető állapotban sem volt.

[9] A gépet az alperes máig nem vette át felperestől, az jelenleg is a felperes birtokában van.

II.

[10] A felperes módosított keresetében (35. és 36. sz.) 22.341.753,- Ft + 6.032,273,- Ft áfa meg nem fizetett vállalkozói díj és annak késedelmi kamata; illetve bruttó 11.958262,- Ft (9.415.954,- Ft + 2.542.308,- Ft áfa) pótmunkadíj, s annak – pótmunkaként meghatározott – késedelmi kamata, valamint 2019. március 15. napjától havi 48.987,- Ft + 13.226,- Ft áfa tárolási díj és annak 2019. március 15. napjától járó Ptk. 6:155. § (1) bekezdés szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[11] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes vállalkozói díj igénye alaptalan, a felajánlott teljesítés nem szerződészerű, s a számla kiállításának elmaradása a felperes közbenső szerződésszegése. A pótmunkadíj igény alaptalan, csak a 445 euró + áfa összegű más típusú kijelzőre vonatkozóan adott le megrendelést, ezt meghaladóan nem igazolt, hogy pótmunkát rendelt volna meg. A háromszor 8 órás tesztelés díja nem pótmunka.

[12] Elsődlegesen a felperes késedelmén - , másodlagosan hibás teljesítésén alapuló elállására (Ptk. 6:140. § (3) bekezdés), harmadlagosan jogalap nélküli gazdagodásra alapított viszontkeresetében 81.089,5 euró vállalkozói díjelőleg, s abból 40.544,75 euró után a 2018. augusztus 15., illetve 40.544,75 euró után a 2018. november 15. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy a gép nem alkalmas a

gyártmány teljes felületén jelentkező valamennyi típusú hiba észlelésére, illetve a megadott mértéket meghaladóan jelez (fals) selejtet, így a szerződéssel célzott eredmény, az emberi munkaerő gazdaságos kiváltására nem alkalmas. A gépnek minden méretben ki kell szűrni a hibajegyzékben megjelölt hibatípusokat, emiatt az új hibajegyzék valójában könnyítést tartalmazott az eredeti követelményekhez képest.

[13] A felperes a viszontkeresetre előterjesztett ellenkérelmében annak elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperes elállása nem jogszerű. Nem történt szerződésszegés, s a szerződéskötés előtti helyzet természetben már nem állítható helyre. Elismerte a teljesítési késedelemét, de arra hivatkozott, hogy ezért nem felel. A gép az eredeti hibajegyzék hibáit (az ott látható méretben) a teljes felületen és teljes hatékonysággal kiszűri és a specifikáció szerinti ciklusidőt is teljesíti. A 0,1%-os hibás elutasítási arányra ugyan a gép valóban nem képes az eredeti hibajegyzék szerint sem (az eredeti hibajegyzékre programozottan 2-5% lenne várható, végső finomhangolt állapotában talán 1%), de ez a kamerás rendszerek műszaki korlátaiból fakad. Az új hibajegyzékre programozott gép csak a hibák kisebb mérete és elhelyezkedése miatt produkál rosszabb eredményt a 100%-os észlelés és a hibás elutasítási arány terén. Két problémás terület van, ahol nem a teljes felületen érzékel a gép (a tárcsák belső fogazása, valamint a peremeken a kopófelület), de a szerződéses cél, a teljes eszközhatékonysági mutató (OEE) így is teljesül.

III.

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította; a viszontkereset alapján kötelezte a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 81.089,5 eurót és annak késedelmi kamatát.

[15] Határozata indokolásában az alperes elállását a késedelemre alapított érdekmúlás esetében nem -, de a hibás teljesítésre alapított érdekmúlásra alapítottan alaposnak találta. Vizsgálta a felek akaratnyilatkozatainak tartalmát, azt, hogy azt a másik félnek miként kellett érteni, s azok mennyiben voltak egybehangzóak. Rámutatott, hogy a szerződéssel a felperes eredetileg azt vállalta, hogy a specifikáció szerinti paramétereket (2,8 mp/db; 85% feletti teljes eszközhatékonyság (OEE; hibás alkatrészek észlelésének elmulasztása: 0,0%; a téves elutasítás: kevesebb mint 0,1%) a gép (külön-külön is) teljesíti. Az alperes a szerződés megkötése során nem közölte a felperessel a kiszűrendő hibák pontos méretét, illetve azt, hogy több méretben elvárt a specifikáció teljesülése. Ebből a felperes alappal gondolta úgy, hogy az eredeti hibalista fotóin szereplő hibákat az ott látható méretben kell a gépnek kiszűrnie. Megítélése szerint nem róható fel a felperesnek, hogy nem kérdezett rá a hibák méretére. A megrendelő alperesnek kellett volna a saját megrendelője által vele szemben elvárt méreteket és pontosságot közölni a felperessel. A tanúk vallomása (tanú3, tanú2) nem erősítette meg azt az alperesi érvelést, hogy eleve minden méretben ki kellett volna szűrnie a gépnek a hibákat, így az új hibalista az eredeti listához képest nem minősül könnyítésnek. Ugyanakkor a felperes sem jelezte a szerződéskötés folyamán - az eredeti hibalista alapján - az alperesnek, hogy a 0,1%-os téves elutasítási arány nem teljesíthető a kamerás rendszerrel.

[16] Az alperes az újabb hibalistát kötelezőnek tartotta, a felperes pedig igyekezett annak megfelelni. Így – ráutaló magatartással – a szerződés tartalma a kiszűrendő hibák

körében módosult. Ugyanakkor nem tettek a felek a specifikáció egyéb paraméterei tárgyában újabb akaratnyilatkozatot. A felperes azt gondolta, hogy az eredeti paraméterek nem maradnak fenn (ellenkező esetben a gép jelentős újratervezése szükséges), az alperes pedig eleve abban a feltételezésben volt, hogy az új hibalista csak az eredeti szerződés keretein belüli pontosítás. Emiatt a módosult szerződés tartalmává vált új hibalistához már nem párosult az eredeti specifikációhoz tartozó 0,1%-os hibás elutasítási arány és a 100%-os hibás termék észlelés követelménye, a gépnek csak egy ilyen géptől általában elvárható paramétereket kellett teljesítenie. (Ptk. 6:123. §)

[17] A felperes előadása szerint a gép az eredeti hibalistára programozva is csak 2-5% közötti, legjobb esetben 1%-os hibás elutasítási arányra lenne képes, azaz eredeti hibalista kapcsán sem teljesülne a 0,1%-os hibás elutasítási arány. Ez az arány pedig az észlelendő hibákat érintő szigorítás (azaz az új hibalista vonatkozásában) a felperes által is elismerten tovább romlik, amit a szakértő is megerősített. Ebből következően az új hibalistára programozva a fentiek szerint a géptől elvárható értékek teljesítésére sem lesz képes, mert az új hibalistára átállással a paraméterek egy eleve az elvárttól elmaradó értékről romlanak tovább. Ez nem csak a hibás elutasítási arány elégtelenségére hat ki, hanem arra is, hogy a gép – a szenzorok pontosságával összefüggésben – az új hibajegyzék alapján az elvártnál többször véti el a hibás termék kiszűrését is. (elsőfokú ítélet (43) és (45) pont) Emiatt – arra is figyelemmel, hogy a gép már az új listára van programozva és csak ekként vizsgálható - nem volt szükség a pontos értékek meghatározása érdekében a szakértői vélemény további kiegészítésére.

[18] Rámutatott, hogy a Pp. 183. §-a értelmében a jogvita kereteit a felek a perfelvételi szakban, perfelvételi nyilatkozataikkal határozzák meg. Mivel a felperes elismerte, hogy a gép már az eredeti hibalista alapján sem volt képes a 0,1 %-os hibás elutasítási arány teljesítésére, s ezt az alperes nem vitatta, így a felperes az állítását a Pp. 221. § (1) bekezdés c) pontja alapján nem vonhatta vissza. Ennek fényében a szakértő kirendelésére nem is lett volna szükség. A tárgyalási szakban a felperes már nem változtathatta meg tényállítását akként, hogy a gép mégis képes a 0,1 %-os hibás elutasítási arányra. Ezért a megváltoztatott tényállítást a 92/I. szám alatti végzésével figyelmen kívül hagyta. Ennek indoklásában rámutatott, hogy ha az eredeti hibalistára programozva nem tesztelte a gépet a felperes, az önhiba. Ahogy az is, hogy gépipítőként az e téren fennálló esetleges bizonytalanság ellenére tényállítást tett arra vonatkozóan, mi várható el a géptől. A szakértő sem tesztel(het)te a gépet az eredeti hibalistára programozva, így a felperes sem rendelkezett több információval a szakértő által elvégzett teszt után, mint a per korábbi szakaszában. Új előadása az volt, hogy - majd a termelésben, nagy számú termék vizsgálata után – várhatóan teljesül a 0,1 % -os téves elutasítási arány. Nincs magyarázat arra, hogy a szakértő pár száz termékén folytatott tesztje alapján miért jelenti ezt ki, ez a szakértői véleményből nem következik, így erre is önhibájából nem hivatkozott korábban.

[19] A törvényszék elméleti jelleggel elképzelhető további két esetet is elemzett. Ha a felek eredeti megállapodása mégsem módosult (azaz az új hibalista nem vált a szerződés részévé), úgy a teljesítés amiatt hibás, mert erre az esetre elismert, hogy a gép nem képes teljesíteni az eredeti hibalista szerinti méretű hibák esetén a 0,1%-os hibás elutasítási arányt. Ha az új hibalista mellett a szerződés része lett a további két kérdéses paraméter is (a hibás alkatrészek észlelésének elmulasztása: 0,0%; a téves elutasítás: kevesebb mint 0,1%.), úgy a teljesítés e paraméterek teljesítésének elismert hiánya miatt hibás. Mivel az eredeti szerződés szerint elvárt pontosságot a gép nem tudja, ez kihat nem csak a hibás elutasítási arányra,

hanem – a szenzorok pontosságának hiánya miatt – a hibás termék teljes kiszűrésére irányuló követelmény leromlására is. A fentiekre figyelemmel a szakértői véleménnyel kapcsolatos aggályok feloldását nem tartotta szükségesnek.

[20] Rámutatott, hogy a hiba nem minősíthető jelentéktelennek, így megalapozza az elállást. A ciklusidő, a hibás termék teljes kiszűrése, illetve a hibás elutasítási arány a gép üzemszerű működésének egyaránt lényeges paramétere, ezért kerültek kifejezetten kikötésre. A felperes előadása szerint legjobb esetben is csak 1%-os mértékű, átlagban 2-5%-os hibás elutasítási arány messze meghaladja a kikötött 0,1%-os mértéket. Nagy gyártási mennyiség mellett e kis eltérés is nagyértékű téves selejtet eredményez.

[21] A hibás teljesítés miatti alperesi érdekmúlás is igazolt. Az eddigi sikertelen próbálkozások és a lézerszkennerek beépítésével kapcsolatos egyeztetés eredménytelensége miatt, kellően rövid - az érdekeit kímélő időben - az alperes nem számíthat kijavításra. [Ptk. 6:140. § (1) bekezdés; 6:157. § (1) bekezdés; 6:159. § (2) bekezdés b) pont; 6:151. § (2) bekezdés] Az alperes elállása folytán az eredeti állapot állítandó helyre [Ptk. 6:213. § (1); 6:212. § (1) és (3) bekezdés]. Ez – a felperesi érveléssel szemben – akként lehetséges, hogy a gép a felperes birtokában marad, a vállalkozói díjelőleg pedig visszajár. A jogszerű elállás miatt a vállalkozói díjhátralékra, a pótmunkák megtérítésére, a tárolási díjra vonatkozó felperesi igény alaptalan. Ezért a bíróság a felperes keresetét elutasította, míg a felperest a másodlagos viszontkereset szerint marasztalta.

IV.

[22] A felperes fellebbezésében – tartalma szerint – elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes keresete szerinti marasztalását és a viszontkereset elutasítását, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

[23] Elsődleges fellebbezési kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében túlterjeszkedett mind az alperes másodlagos viszontkereseti kérelmén, mind a keresettel szembeni alperesi ellenkérelemnél. A hibás teljesítés kapcsán az alperes viszontkeresete jogszabályi alapjaként a Ptk. 6:137. §-a, 6:157. §-a (1) bekezdése, 6:177. §-a, 6:140. § (1) bekezdését jelölte meg. (32. sz. jkv.) E jogszabályhelyek viszont csak az érdekmúlás alapján történő elállást teszik lehetővé, azt pedig az elsődleges viszontkereset vizsgálata során megállapította az elsőfokú bíróság, hogy nem áll fenn, az alperesnek továbbra is szüksége van a gépre. Az elsőfokú ítéletben a marasztalása alapjául szolgáló Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pont elállásra alapot adó második fordulatát az alperes nem jelölte meg keresete alapjaként. Az e ponthoz fűzött Ptk. Nagykommentár az elállás három indokát külön-külön létező, egyedi, vagylagos indokként jeleníti meg, melyek nem moshatóak egybe, nem keverhetőek össze. Az alperesi ellenkérelemben nem jelölt meg olyan anyagi jogi kifogást, mely alapján a felperesi hibás teljesítés megállapítható lenne. Emiatt az elsőfokú ítélet egészében olyan jogszabályhelyeken alapul, melyek az alperesi ellenkérelemben és a viszontkeresetben nem kerültek megjelölésre.

[24] Elsődleges fellebbezési kérelme másik indokaként arra hivatkozott, hogy jogsértően hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság 92/I. számú végzésével a tárgyalási szakban módosított azon nyilatkozatát, mely szerint a gép mégis képes a 0,1 %-os hibás

elutasítási arány teljesítésére. Korábbi nyilatkozatát (illetve a felek egyező előadását) az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdésébe ütköző módon értékelte, mert eleve hangsúlyozta azt, hogy csak az úgynevezett „mérnöki bizonytalanság” mellett tett tényállítást, biztos adat csak a gép teljesítési helyen történő, üzemszerű működéséből nyerhető. A bíróság a felek egyező előadását csak akkor fogadhatta volna el valós tényállásként, ha azzal kapcsolatban kételye nem merül fel. A bírói kételynek fel kellett volna merülnie, mert az egyezően állított tény a szakvélemény is kérdésessé tette. A bírói kétely felmerülését a 90. sz. végzésében hozzá intézett felhívás is igazolja. Gépépítőként nem kellett előre látnia, hogy a szerződésben kikötött hibás elutasítási arány nem teljesíthető. Az alperessel közösen folytatott tesztet követően – a gép készre jelentése után – neki már nem volt joga és lehetősége tesztelésre, így önhiba nem terheli. A perben beszerzett szakértői vélemény alapján vált egyértelművé, hogy - a perfelvétel során tett nyilatkozatával ellentétben - a gép mégis teljesíti a fenti paramétert. A szakértő általi tesztelés eredménye kedvezőbb volt a korábbi saját tesztek eredményénél. Mivel ez szakkérdés, az elsőfokú bíróság e tekintetében a vitát akkor sem dönthette volna el, ha korábbi perfelvételi nyilatkozata nem módosítható.

[25] Feladata csak a K. által programozott kamerának a gép mechanikus és villamos rendszerébe illesztése volt. A gép célja a hibás termék kiszűrése, amit teljesít, minden további követelmény a hatékonyságával kapcsolatos. A hatékonysági mutató (OEE) és a ciklusidővel definiált sebesség (2,8 s/db) mindkét specifikáció esetében teljesült. Téves az a megközelítés is, hogy az OEE érték mellett minden más paraméternek és minden időpillanatban teljesülnie kell. A gépet üzemelés közben és nem egy adott pillanatra kiragadott érték kapcsán megítélni súlyos szakmai hiba. A 0,1 %-os (óhaj szintű) hibás elutasítási aránnyal kapcsolatos hiba jelentéktelen, érdemben a gép használhatóságát nem befolyásolja, így a Ptk. 6:159. § (3) bekezdése értelmében elállásra nem ad alapot. A csak humán (vizuális) ellenőrzés hatékonysága hosszú távon 50 %-os. A 0,1 %-osnál magasabb hibás elutasítási arány nem teszi szükségessé további emberi munkaerő (operátor) bevonását, ugyanakkor nem is eredményez valós többlet selejtet, mert gépi ellenőrzés mellett is szükség van műszakonként egy-egy operátorra, akik a holt időben a vizuális ellenőrzést elvégezhetik. Levezette, hogy 2 %-os hibás elutasítási arány (ugyanennyi megsemmisített termék) miatt csak havi 2.995.890,- Ft-ban maximálható költsége keletkezik az alperesnek, míg a géppel elérhető havi megtakarítás nagyobb, 5.700.000,- Ft, a gép költsége így is 7,39 hónap alatt megtérül.

[26] Kifejtette, hogy az alperes az elállását a magas hibás elutasítási arányra alapította. Azt, hogy e hiba nem jelentéktelen, a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján az alperes lett volna köteles igazolni, ami ugyancsak szakkérdés. A felek egymással ellentétes állításai közül az elsőfokú bíróság - indokolási kötelezettsége megsértésével - csak az alperes állításait vette figyelembe. Azt, hogy az eredeti állapot helyreállítható, ugyancsak az alperesnek kellett igazolni (Ptk. 6:140. § (1) bekezdés, Pp. 265. § (1) bekezdés). Az elsőfokú ítélet meg sem jelölte, hogy mi alapján jutott arra a következtetésre, hogy az eredeti állapot helyreállítható (a Pp. 346. § (5) bekezdés sérelme). Az elmozdíthatóság nem azonosítható az eredeti állapot visszaállíthatóságával. A perbeli gép egyedisége folytán - annak alkatrészeire és szoftverére is kiterjedően - máshol nem használható, másnak értéktelen, a három éve elkészült gép újként nem értékesíthető.

[27] Másodlagos fellebbezési kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárás során a fentiek szerint lényeges szakkérdések (a hibás elutasítási arány teljesítése; e hiba jelentősége; az eredeti állapot helyreállíthatósága) nem kerültek szakértő útján tisztázásra, noha az alperes kifejezetten kérte új szakértő kirendelését (92. sz. jkv). A 0,1 %-os

hibás elutasítási aránynak való megfelelést a bíróság először maga is szakkérdésként kezelte, érthetetlen, hogy később miként jutott ettől eltérő következtetésre.

[28] Arra az esetre, ha az elsődleges, másodlagos, harmadlagos fellebbezési kérelmének nem adna helyt a másodfokú bíróság, kérte, hogy állapítsa meg az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését a tekintetben, hogy a perfelvételi szakasz lezárásakor nem hozta meg ítéletét, mely miatt feleslegesen elhúzódott az eljárás és jelentős mértékű költség generálódott.

V.

[29] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a gép a vállalt teljesítési határidőre nem készült el, majd a felperes folyamatos próbálkozásai és az eszközölt módosítások ellenére sem működött megfelelően. A közös tesztelés után a felperes végleg arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gép átvehető, noha a per során is elismerte, hogy nem teljesíti a 0,1 %-os téves elutasítási arányt. Ezzel a hibás teljesítés ténye szakkérdésből jogkérdéssé vált.

[30] Az elsőfokú ítélet nem sérti a Pp. 342. § (3) bekezdését, sem a viszontkeresetén, sem az ellenkérelmén nem terjeszkedett túl. A hibás teljesítés ténye volt a kereset elutasításának oka. A vállalkozói díj a szerződés szerű teljesítésekor esedékes, de teljesítésre nem került sor. A fellebbezés önhiba hiányára vonatkozó képtelen hivatkozásával voltaképpen a felperes azt állítja, hogy egy perben elvégzett szakértői vizsgálatra van szüksége ahhoz, hogy meg tudja mondani, hogy mire képes az általa gyártott gép, s az azzal kapcsolatos korábbi nyilatkozatai önhibán kívüliek. Az elsőfokú bíróság helyesen nyilvánította aggályosnak és zárta ki a bizonyítékok köréből a szakvéleményt, az aggályos szakértői vélemény nem bizonyíték. Így nincs olyan új tény, ami a perfelvételt lezáró végzés meghozatala után és önhibáján kívül jutott volna a felperes tudomására. A szakértői vélemény nem is igazolta a 0,1 %-os hibás elutasítási arány teljesítését.

[31] Valótlan a felperes azon állítása, hogy a szemlén elvégzett teszt jelentősége az, hogy nem volt módja korábban a gép korábbi tesztelésére. Ez ellentmond a specifikáció 3.3. pontjában foglaltaknak, mely a szállítás előtt több mint 12 órás folyamatos üzemeltetést ír elő. De ellentmond a per adatainak is. A felperes folyamatosan próbálgatta a berendezést, még pótmunka díjazást is követelt három tesztért.

[32] A felperes keresetében, viszontkereseti ellenkérelmében az elállással összefüggésben nem is hivatkozott a hiba jelentéktelenségére. Egy számszerűen meghatározott paraméter nem tekinthető „óhaj szintű” kíváncságnak, azt utóbb a felperes is megpróbálta teljesíteni. A szerződésben meghatározott mértéktől legjobb esetben is 10-szeres (1 %-os) eltérés nem minősíthető jelentéktelen hibának. Az eredeti állapot helyreállíthatatlansága nem azt jelenti, hogy a több évvel ezelőtti helyzet kell, hogy helyreálljon, abba nem értendő bele a felperes veszteségeinek kompenzálása. A szakvélemény aggályos volt, de az nem volt bizonyos, hogy az elsőfokú bíróság jogkérdésként bírálja el a jogvitát, ezért kért új szakértőt. Bizonyítási indítványa mellőzését ő maga nem kifogásolta. A felperesnek nem volt ilyen bizonyítási indítványa (Pp. 315. § (1) bekezdés), így a bizonyítás

továbbfejlesztésének elmaradását nem sérelmezheti. Önmagában eljárási szabálysértés megállapítására pedig nem irányulhat a fellebbezési kérelem.

VI.

[33] A felperes fellebbezése nem alapos.

[34] Az ítéltábla előre bocsátja, hogy a teljesítési késedelem miatti megrendelői érdekmúlás vizsgálata – alperesi fellebbezés hiányában – nem képezte a másodfokú felülbírálat tárgyát. [Pp. 370. § (1) bekezdés]

[35] A felülbírálattal érintett körben az elsőfokú bíróság a felek bizonyítási indítványai keretei között a tényállást feltárta, azt – a szerződés módosított tartalma kivételével – helyesen állapította meg. A feltárt tényállás alapján – az ügy érdemére is kiható lényeges eljárási szabálysértés nélkül – érdemben helytálló döntést hozott mind a kereset, mind a viszontkereset tárgyában. Emiatt az ítéltábla sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, sem az elsőfokú ítélet felperesi fellebbezésnek megfelelő megváltoztatására nem látott lehetőséget. Az ítéltábla részben az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának pontosításaként, részben a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel mutat rá az alábbiakra.

VII.

[36] A Pp. 342.§ (3) bekezdése értelmében - törvény eltérő rendelkezése hiányában - az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított. Az alperes másodlagos viszontkeresete alapjaként valóban nem jelölte meg a Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pontját. Ugyanakkor érdekmúlás miatti elállásra hivatkozott (8.sz.), s az elsőfokú bíróság 32. sz. végzésére - viszontkeresete kiegészítésében - a felperes szerződésszegéseként a Ptk.6:157.§ (1) bekezdésére (hibás teljesítésre) utalt. Arra hivatkozott, hogy a 2019. október 10-i teljesítési határidőn jóval túl sem felelt meg a gép a szerződésnek, az nem tudott hibát keresni a termék teljes felületén, illetve jóval a specifikációban megengedett mértékben minősített hibátlan terméket hibásnak. Ennek ellenére a felperes a berendezést elkészültnek állította és nyilvánvalóvá tette, hogy további munkálatokat nem fog végezni. Ekkor már ő maga is úgy látta, hogy a felperes a gép létrehozására soha nem is lesz képes. (34. sz. 2. o. (2) bekezdés)

[37] Az elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl az alperes ellenkérelmén és másodlagos viszontkeresetén azzal, hogy ítéletében szövegesen, illetve jogszabályhellyel is megjelölte a hibás teljesítés miatti elállást megalapozó érdekmúlást és a Ptk.6:159.§ (2) bekezdése b) pontját, illetve azzal, hogy döntését is ezekre alapította. (ítélet (56) pont) A Pp. 205. § alapján a viszontkeresetre alkalmazandó Pp. 170. § (2) bekezdése b) pontja az érvényesíteni kívánt jog, a jogalap megjelölése útján megjelölését írja elő, nem a konkrét jogszabályhely meghatározását. A felperes érvelésével szemben a jogalap megjelölése történhet az anyagi jogi konkrét jogszabályhely („törvény és szakasz száma”) vagy a jogszabályi rendelkezés (az anyagi jogi jogszabály normatív tartalmát pontosan kifejező „jogcím”) megjelölésével egyaránt. (Wopera Zsuzsanna: Nagykomentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez 7.§ (1) bekezdése 7. pontjához fűzött

magyarázata). E követelménynek az alperes igényérvényesítése („hibás teljesítésre alapított érdekmúlás”) megfelelt, kimeríti a Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pontja harmadik fordulatában foglaltakat. Az elsőfokú bíróság – a felperes nyilatkozataival összhangban - a hibás teljesítésen alapuló érdekmúlás miatti elállást arra tekintettel találta alaposnak, hogy az eddigi javítási kísérletek eredménytelensége miatt nem várhat az alperes – az érdekeit kímélő – kellően rövid időn belül szerződés szerű teljesítést. Az érdekmúlás hiányát az elsőfokú bíróság a felperes késedelmén alapuló elállás kapcsán és „abszolút érdekmúlás” hiánya miatt mondta ki. (elsőfokú ítélet (51) pont) A felperes érvelésével szemben azonban nem csak az „abszolút érdekmúlásnak” van jelentősége, az lehet relatív is, bekövetkezhet az adott szolgáltatás kötelezettjével szembeni bizalomvesztés formájában is. (Az alperes megfogalmazásában „már ő maga is úgy látta, hogy a felperes a gép létrehozására soha nem is lesz képes”). (Vékás Lajos - Gárdos Péter: Nagykomentár a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. V. törvényhez – a Ptk.6: 519.§-hoz fűzött magyarázata.)

[38] Megjegyzi az ítéltábla, hogy a fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság a marasztalása alapjaként nem Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pontjának elállásra alapot adó második fordulatát jelölte meg, hanem a harmadik fordulatát; azaz a hibás teljesítés miatti elállást megalapozó érdekmúlást.(ítélet (56) pont első mondat) Más kérdés, hogy a kijavításhoz vagy kicseréléshez fűződő jogosulti érdeke megszűnését Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pontjának második fordulatához kapcsolódó, a (4) bekezdésben foglalt körülményekkel indokolta.

[39] Az alperes ellenkérelmén sem terjeszkedett túl az elsőfokú bíróság. Az alperes ellenkérelme – a Ptk. 6:245.§-a (3) bekezdése megjelölése mellett - a szerződés szerű teljesítés (a vállalkozói díj esedékessé válásának feltétele) hiányán, illetve – a viszontkeresettel azonos alapon - elállása jogszerűségén alapult.

VIII.

[40] Nem értett egyet az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy ne lett volna indokolt a felperes részéről - már a szerződéskötés előtt, de a szerződés teljesítése során is - a kiszűrendő hibák méretei számszerűsítésének megkövetelése. Ezzel megelőzhető lett volna a tervezés és az alkalmazott technológia korlátai miatt a felek között később kibontakozó vita. Lehetséges lett volna, hogy a vállalkozó felperes a specifikáció teljesítésére alkalmas gépet, az annak megfelelő technológiával szolgáltatson; vagy az, hogy kiderüljenek a specifikáció teljesíthetőségének a korlátai. A vállalkozási szerződés (Ptk. 6: 238. §) esetén a vállalkozót eredmény-kötelezettség terheli a vállalkozói mű megvalósítása során. Ezért a szerződéskötés - illetve a szerződés teljesítése alatt – az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben (ítélet (33) bekezdés) – a vállalkozónak észlelnie kell, ha a megrendelő a létrehozandó műre vonatkozó utasításai nem egyértelműek; nem világos az, hogy a megvalósítandó minőségellenőrző gépnek milyen méretű hibákat kell felismernie. Ebben az esetben a vállalkozónak a megrendelőt az információ hiányra a Ptk.6:240. § (2) bekezdése alapján figyelmeztetnie kell, és – helyesen – rá kell kérdeznie az észlelendő hiba méretére. Az említett rendelkezések alapján figyelmeztetési és értesítési kötelezettség terhelte volna a felperest arra nézve is, ha a kamerás szenzorral ellátott gép nem alkalmas a specifikációban megjelölt teljes felületen történő érzékelésre, illetve a 0,1%-os hibás elutasítási arány teljesítésére. E kötelezettség akkor is fennáll, ha a megrendelő is szakember. A bírói gyakorlat szerint a vállalkozó a hibás teljesítés következményei alól nem mentesülhet

azért, mert a megrendelő is rendelkezett megfelelő szakértelemmel, és így felismerhette az általa adott utasítás fogyatékoságait. (BDT 2008.1887.)

[41] Kiemelten értékelendő, hogy - a fellebbezésében foglaltakkal szemben - a felperes feladata nem csupán a K. által programozott kamerának a gép mechanikus és villamos rendszerébe illesztése volt, hanem a gép – szerződési cél ismeretében történő – megtervezése és elkészítése. Nem fogadható el az a felperesi hozzáállás, hogy a gép tervezésére is szerződő vállalkozóként (a K. a felperes teljesítési segédje volt) nem kellett előre látnia azt, hogy a szerződésben kikötött hibás elutasítási arány teljesíthető-e vagy sem, s a paraméterek teljesülése majd csak az üzemszerű működésbe vétel menetében derül ki. Mint géptervezőnek tisztában kellett lennie azzal, hogy az elvárt specifikáció teljesíthető-e, s ha igen, milyen technológiával, s megvalósításnak mekkora a költségvonzata.

[42] A módosított szerződés tartalma kapcsán annyiban egyetért az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy a szerződés létrejöveteléhez vezető ajánlat részét képező specifikáció elemeként az első hibalista helyébe - az alperes megrendelőjének elvárásai szerinti, 2019. január 15. napján a felperesnek megküldött - új képes hibajegyzék lépett. (14/F/29) Ezt a felperes is elfogadta, így az új hibajegyzék a felek szerződésének részévé vált. A módosított specifikáció elfogadását igazolja a felperesi ügyvezető nyilatkozata (32. sz. jkv. 11. o. utolsó bekezdés, 32. sz. jkv. 13. oldal 3. bekezdés.; 91.sz. beadvány), a felperes által az alperesnek megküldött 2019. szeptember 16. napján kelt e-mail (14/F/33.); továbbá az, hogy a felperes a gépet eleve a módosult hibajegyzékre programozta és sorozatos tesztek során is a módosított tartalomhoz képest vizsgálta a specifikáció paramétereinek teljesülését.

[43] Ugyanakkor - az elsőfokú ítélet elsődleges jogi érvelésével szemben, de a (48) pontban részletezett, az elsőfokú bíróság által (tévesen) elméletinek tekintett eset második változatával összhangban - a módosított szerződésnek része maradt - mint a szerződés módosítással nem érintett része (Ptk. 6:191. § (2) bekezdés) - az eredeti specifikációban szereplő követelménysor (ciklusidő: 2,8 mp/db; működési feltételek: 24/óra/nap, illetve 504 óra/hó; teljes eszközhatékonyság (OEE): 85% felett; a hibás alkatrészek észlelésének elmulasztása: 0,0%; a téves elutasítás: kevesebb mint 0,1%). Ezt a felperes is így értette, mert az eleve az új hibalistára programozott gép próbái során a fenti paraméterek teljesülését vizsgálta. Ettől - és a kikötött vállalkozói díjtól - csak utóbb, akkor próbált eltérni, amikor észlelte, hogy a választott (kamerás) technológiával nem tudja a módosított specifikációhoz is kapcsolódó fenti paramétereket teljesíteni. Egészen addig az eredeti vállalkozói díj ellenében fejlesztette tovább a gépet a módosult hibalista, de egyebekben az eredeti specifikáció paramétereinek teljesítése érdekében. Ennek háttérében az állt, hogy a felperes a módosított specifikációval jelentkező kihívást teljesíteni kívánta, a szerződés teljesítésétől az ügylet olyan hozadékát remélte, hogy az alperes az addigi japán megrendelése helyett további gépeket rendel meg tőle, ezért az alperes által utóbb jelzett kívánalmának is kiemelten meg kívánt felelni. (32.sz. jkv.11.o. utolsó bekezdés; 32.sz. jkv.13.o. (3) bekezdés)

IX.

[44] A szerződés fentiek szerint meghatározott (és módosult) tartalmára tekintettel nem annak volt jelentősége, hogy a gép az eredeti hibajegyzék alapján képes-e a 0,1%-os

hibás elutasítási arányra és a teljes felületen történő hiba érzékelésre, hanem annak, hogy a módosult hibajegyzék alapján meghaladja-e a hibás elutasítási arány a specifikáció szerinti 0,1%-ot, illetve a módosított hibajegyzék szerinti paraméterekkel észleli-e a vizsgálandó termék teljes felületén a hibákat oly módon, hogy hibás alkatrészek észlelésének elmulasztása: 0,0%, (azaz a hiba észlelése megfelel az iparági megközelítés szerinti 100%-nak, ami azt jelenti, hogy egy ezrelék alatt marad a hibás termék nem észlelése). A felperes – a szakértői bizonyítás után is – csak az eredeti (a szerződés módosítása miatt már nem releváns) hibalista kapcsán állította a teljes felületen történő észlelés és a 0,1 %-os hibás elutasítási arány teljesülését. A módosított hibalista vonatkozásában saját előadása szerint is csak lézerszkennel beépítése mellett valósult volna meg a teljes felületen történő észlelés és lenne elképzelhető a 0,1 %-os hibás elutasítási arány teljesítése. (83.sz. beadvány 7.-9. pont)

[45] Emiatt nem volt a jogvita elbírálása szempontjából jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság 92/I. sz. végzésével jogszerűen hagyta-e figyelmen kívül a felperes tárgyalási szakban tett – a korábbtól eltérő – azon nyilatkozatát, hogy a (módosítás előtti) eredeti hibajegyzék vonatkozásában milyen hibás elutasítási arány teljesítésére képes a gép. A fentiekre figyelemmel sem az eredeti hibalista, sem a módosított hibajegyzék kapcsán nem maradt fenn a továbbiakban szakértő útján tisztázandó szakkérdésként a paraméterek teljesülése.

[46] A gép átadás-átvételére még nem került sor, ezért a felperes tartozott igazolni, hogy a felajánlott teljesítés szerződésszerű volt, így az alperes késedelembe esett. Ezt a felperes nem tudta bizonyítani, a szerződésszerű teljesítése tényét saját (per előtt és a per alatt tett) nyilatkozatai cáfolják. A felperes az eredménytelen szakértői bizonyítás és a szakvélemény aggályosságára vonatkozó tájékoztatás után - az elsőfokú eljárás során – még indítványozhatta volna valamely nyitva maradt kérdésre új szakértő kirendelését, illetve a bizonyítás továbbfejlesztését, de ezt nem tette. Ennek elmaradása pedig a másodfokú eljárásban már nem pótolható. (Pp.373. § (1) bekezdés)

[47] A specifikáció rögzítette azt is, hogy az abban szereplő célértéket el kell érni, így a téves elutasítás kevesebb mint 0,1%-os értéke sem minősíthető csupán megrendelői óhajnak. A felperes a ciklusidőt mind az eredeti, mind a módosított specifikáció alapján tartani tudta. A teljes felületű észlelés és ebből eredően a 100%-os hibás termék észlelés követelménye az eredeti specifikáció vonatkozásában teljesült, a módosított specifikáció vonatkozásában - a felperes saját előadása szerint – ugyan csak 95%-os mértékben valósult meg, de a lézerszkennel próbajellegű beépítésével elvégzett teszt alapján már a teljes felületű érzékelés megvalósulna (61. sz. jkv. 2. o. 5. bekezdés). A peradatok azt pedig nem igazolják, hogy a technika jelenlegi állása mellett a módosított hibalista kapcsán a téves elutasítás kevesebb mint 0,1%-os értéke – a többi paraméter megtartása mellett – eleve teljesíthetetlen lenne, s erre a felperes se ajánlott fel bizonyítást.

[48] A teljes felületen észlelés egyértelműen alapvető követelmény. A hibás elutasítási arány vonatkozásában fennálló hiba sem minősíthető jelentéktelennek (rPtk.6:159.§ (3) bekezdés), az eltérés a specifikált érték kb. húszszorososa. Ezeket az elsőfokú bíróság is helyesen értékelte a gép hibáiként. (ítélet (43) és (45) pont) A hiba lényegességének megítélése a perbeli esetben nem műszaki szakértői szakkérdés. Nem azt kell vizsgálni, hogy a humán erővel történő ellenőrzéshez képest a gépi ellenőrzés (a hiba létében is) milyen mértékű költségmegtakarítással jár és így mennyi idő alatt térül meg. A

gépesített ellenőrzésre történő átállással kapcsolatos üzleti döntését az alperes már meghozta a gép megrendelésével. Az vizsgálendő, hogy a szerződésszerű 0,1%-os téves elutasítási arányhoz képest a tényleges téves elutasítási arány milyen nagyságrendű többletköltséget okoz. Erre a felperes fellebbezésében – humán ellenőrzés hiányában – havi 2.995.890,- Ft költséget kalkulált, ami – különösen a gép hosszú távú működését feltételezve – semmiképpen nem minősíthető lényegtelennek.

[49] A felek szerződése nem kötötte a szerződési cél megvalósítását a kamera-technológia alkalmazásához. A felperes törvényes képviselője is akként nyilatkozott, hogy a szerződés és a specifikáció nem zárja ki azt, hogy lézerszkennelvel is el legyen látva a gép. Már egy lézerszkennel beépítésével is megszüntethető volt a kamerás rendszer teljes felületen történő érzékelésével kapcsolatos fogyatékoság. (61. sz. jkv. 2. oldal 5. bekezdés) A gép – a kamerás rendszertől eltérő – pontosabb technológiára történő átalakítása azonban jelentős költségvonzattal jár. (szakértői vélemény 4. válasz) E megállapítás összhangban állt a felperes azon nyilatkozataival, mely szerint az átalakítás költsége több tízezer euró. (52. sz. beadvány 3. o. (2) bekezdés) A pert megelőzően, s a per alatt is készített erre ajánlatot a felperes, azonban azt annak igen jelentős többletköltség vonzata miatt az alperes nem fogadta el. (52. sz. beadvány 2.o. (11) bekezdés; 40. sz jkv. 9. o. (3) bekezdés) Az átalakítást pedig – az eredeti szerződési (díjazási) feltételekkel – a felperes nem vállalta.

[50] Az alperes oldalán a relatív érdekmúlás (bizalomvesztés) bekövetkezett, mert ugyan szüksége volt egy minőségellenőrző gépre, de a felperestől annak a szerződés szerinti specifikáció melletti leszállítását az eredeti technológia kapcsán végrehajtott számos, csak részeredményeket eredményező próbálkozás után - más technológia alkalmazása és költségeinek vállalása - hiányában nem várhatta, így elállása jogszerű.

[51] Miután a felperes még nem teljesített a szerződés alapján, csak az alperes szolgáltatott vállalkozói díjelőleget, így a szerződéskötést megelőző helyzet maradéktalanul helyreállítható volt. Helyesen mutatott rá az alperes fellebbezési ellenkérelmében, hogy az eredeti állapot helyreállítása körében nem értékelhető, hogy miként kerül kompenzálásra a gép megvalósítása érdekében eszközölt felperesi ráfordítás.

[52] A rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita elbírálnak volt. A másodlagos fellebbezésben foglaltak szerinti - az elsőfokú eljárás megismétlésére alapot adó - eljárási szabálysértés nem valósult meg. A felperes nem adott elő további olyan körülményt (és nem tett bizonyítási indítványt) olyan körben, mely a szakértői bizonyítás továbbfejlesztését indokoltá tette volna.

[53] Helyesen utalt arra az alperes a harmadlagos fellebbezési kérelem esetében, hogy a fellebbezési eljárás tárgyát nem képezheti kizárólag az elsőfokú eljárás valamely szabálysértésének megállapítása, így a harmadlagos fellebbezési kérelem sem volt teljesíthető.

[54] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[55] Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú perköltségét a Pp.83.§ (5) bekezdése alapján maga viseli, egyúttal a Pp.83.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségének megtérítésére, amit az ítéltábla a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése és 4/A.§.-a alapján az alperest képviselő ügyvéd – kifejtett tevékenységgel arányos – munkadíjában állapított meg.

Győr, 2023. január 26.

Dr.Ferenczy Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mészáros Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Szabó Péter s.k.
bíró